

Brussel, 29 november 2024
(OR. en)

Interinstitutioneel dossier:
2023/0439(COD)

15916/1/24
REV 1

LIMITE

COPEN 499
DROIPEN 242
MIGR 422
COSI 212
COMIX 466
JAI 1703
CODEC 2175

NOTA

van:	het voorzitterschap
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
nr. vorig doc.:	ST 15915/24 + ADD 1
nr. Comdoc.:	ST 16149/23 + COR 1 + COR 2
Betreft:	Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van minimumvoorschriften ter voorkoming en bestrijding van hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf in de Unie, en ter vervanging van Richtlijn 2002/90/EG van de Raad en Kaderbesluit 2002/946/JBZ van de Raad - Algemene oriëntatie

Inleiding

De Commissie heeft op 28 november 2023 een voorstel ingediend voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van minimumvoorschriften ter voorkoming en bestrijding van hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf in de Unie, en ter vervanging van Richtlijn 2002/90/EG van de Raad en Kaderbesluit 2002/946/JBZ van de Raad (ST 16149/23 + COR 1 + COR 2).

Het voorstel is gebaseerd op artikel 83, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

De Groep justitiële samenwerking in strafzaken (Copen) heeft het voorstel onder het Spaanse, het Belgische en het Hongaarse voorzitterschap besproken. De tekst, zoals die eruitziet na deze besprekingen, is opgenomen in de bijlage.

In het Europees Parlement heeft de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (LIBE) de hoofdverantwoordelijkheid. Mevrouw Birgit Sippel werd aangewezen als rapporteur. Er is nog geen verslag ingediend.

Op 27 november 2024 hebben het Gemengd Comité en het Coreper de belangrijkste kwesties besproken, die hieronder worden uiteengezet. Een grote meerderheid van de delegaties verklaarde zich te kunnen vinden in de oplossing die voor deze kwesties is gevonden en die in de bijlage is opgenomen.

Op 28 november 2024 hebben de JBZ-raden de tekst van artikel 11, leden 3 en 4, en van de overeenkomstige overweging 16 verfijnd: de aangebrachte wijzigingen zijn aangegeven in de bijlage.

Belangrijkste kwesties

1) Humanitaire clausule (overweging 7 in combinatie met artikel 3)

De humanitaire clausule verwijst naar het idee dat bepaalde bijstand aan onderdanen van derde landen om de Europese Unie binnen te komen, door te reizen of er te verblijven – met name bijstand aan naaste familieleden of ondersteuning van elementaire menselijke behoeften – niet als strafbaar feit van migrantensmokkel mag worden aangemerkt.

In haar voorstel voor een richtlijn had de Commissie voorgesteld de clausule in een overweging op te nemen, zodat de lidstaten de keuze wordt gelaten hoe zij ermee omgaan. Tijdens de bespreking in de groep stelden sommige lidstaten echter voor de clausule in het dispositief te zetten.

Afgezien van de vraag of de humanitaire clausule in de overwegingen dan wel het dispositief moet worden behandeld, verschilden de standpunten van de delegaties ook ten aanzien van de exacte formulering van de clausule.

Na grondige afweging van de argumenten die tijdens de onderhandelingen gedurende het hele jaar zijn aangevoerd, en rekening houdend met de besprekingen tijdens recente vergaderingen, lijkt het passend de kwestie van de humanitaire clausule te behandelen in een overweging, zie overweging 7 (blz. 8).

Deze tekst moet worden gelezen in het licht van overweging 6a, waarin wordt benadrukt dat deze richtlijn een instrument van minimale harmonisatie is: het staat het de lidstaten vrij wetgeving vast te stellen of te handhaven die voorziet in een ruimere strafbaarstelling dan die welke bij deze richtlijn is vastgesteld.

2) Sancties voor rechtspersonen (artikel 8, lid 3)

Op verzoek van een aantal delegaties is in de tekst een overweging 13aa ingevoegd en in artikel 8 een lid 5. De nieuwe teksten hebben betrekking op de bijzondere situatie van staten waarop andere strafrechtelijke instrumenten van de EU niet van toepassing zijn en die, overeenkomstig hun nationale recht, het bedrag van strafrechtelijke of niet-strafrechtelijke geldboeten voor rechtspersonen niet vaststellen in verhouding tot de ernst van het door een natuurlijke persoon gepleegde strafbare feit, maar andere criteria toepassen, waaronder een criterium dat is gebaseerd op het ontbreken van organisatorische structuren en waarborgen of andere tekortkomingen in de organisatie van de rechtspersoon.

Conclusie

Het Comité van permanente vertegenwoordigers wordt derhalve verzocht:

- a) de overeenstemming over de tekst van de algemene oriëntatie in de bijlage bij deze nota te bevestigen, en
- b) de Raad aan te bevelen tot een algemene oriëntatie over deze tekst te komen, die het mandaat voor onderhandelingen met het Europees Parlement zal vormen.

HERZIENE VERSIE VAN HET VOORZITTERSCHAP¹

Ontwerp

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot vaststelling van minimumvoorschriften ter voorkoming en bestrijding van hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf in de Unie, en ter vervanging van Richtlijn 2002/90/EG van de Raad en Kaderbesluit 2002/946/JBZ van de Raad

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 83, lid 2,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité²,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's³,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

¹ Aanvullende tekst ten opzichte van het ontwerp (doc. 15916/24 INIT) is **vetgedrukt en onderstreept**. De eerder voorgestelde aanvullende tekst is alleen **vetgedrukt**. Geschrapte tekst is aangegeven met [...].

² PB C van ..., blz.

³ PB C van ..., blz.

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf in de Unie zijn criminele activiteiten die mensenlevens in gevaar brengen en afbreuk doen aan de menselijke waardigheid met het oog op het behalen van hoge winsten, waardoor de grondrechten worden ondermijnd. Deze criminele activiteiten dragen bij tot irreguliere migratie en ondermijnen de doelstellingen van de Unie op het gebied van migratiebeheer. Dergelijke criminele activiteiten worden begaan als gevolg van de toenemende vraag en de hoge winsten die deze activiteiten aan criminele organisaties opleveren. Het voorkomen en bestrijden van deze strafbare feiten blijft een prioriteit voor de Unie.
- (2) Richtlijn 2002/90/EG⁴ en Kaderbesluit 2002/946/JBZ van de Raad⁵ (het “hulpverleningspakket”) vormen het rechtskader van de Unie ter bestrijding van hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf van onderdanen van derde landen. De richtlijn bevat een gemeenschappelijke definitie van de strafbare feiten van hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf, en stelt het strafrechtelijk kader vast voor de bestrafing van dergelijke strafbare feiten. Om veranderende tendensen aan te pakken en de doeltreffendheid van het Uniekader voor het voorkomen en bestrijden van deze strafbare feiten verder te vergroten, moet het bestaande rechtskader worden geactualiseerd.

⁴ Richtlijn 2002/90/EG van de Raad van 28 november 2002 tot omschrijving van hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf (PB L 328 van 5.12.2002, blz. 17., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/90/oj>).

⁵ Kaderbesluit 2002/946/JBZ van de Raad van 28 november 2002 tot versterking van het strafrechtelijk kader voor de bestrijding van hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf (PB L 328 van 5.12.2002, blz. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/946/oj).

- (3) In de conclusies van de Europese Raad van 9 februari 2023 werd bevestigd dat de Europese Unie haar maatregelen moet opvoeren om irreguliere migratie en verlies van mensenlevens te voorkomen, met name door de samenwerking met landen van herkomst en doortocht te intensiveren en door te zorgen voor een nauwere samenwerking tussen de lidstaten en met Europol, Frontex en Eurojust. Het vernieuwde actieplan tegen migrantensmokkel (2021-2025) bevat de beleidsrespons op migrantensmokkel, als essentieel onderdeel van de alomvattende aanpak van migratie die in het nieuwe migratie- en asielpact is uiteengezet. Het actieplan bevat zeventien acties in vier prioriteitsgebieden: versterkte samenwerking met partnerlanden en internationale organisaties; bestraffing van migrantensmokkelaars en voorkoming van de uitbuiting van migranten; versterking van de samenwerking en ondersteuning van de werkzaamheden van rechtshandavingsinstanties en de rechterlijke autoriteiten; en het verbreden van de kennisbasis.
- (4) Hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf is een transnationaal verschijnsel, en de maatregelen die op het niveau van de Unie en op nationaal niveau worden vastgesteld, moeten deze internationale dimensie weerspiegelen. Bij het optreden van de Unie en de lidstaten moet derhalve rekening worden gehouden met de internationale verbintenissen van de Unie en haar lidstaten, onder meer met betrekking tot het Protocol tegen de smokkel van migranten over land, over zee en door de lucht, tot aanvulling van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad, het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee, Internationaal Verdrag voor de beveiliging van mensenlevens op zee, het Internationaal Verdrag inzake opsporing en redding op zee, het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind en de werkzaamheden van het Bureau van de Verenigde Naties voor drugs- en misdaadbestrijding. **Met name mag niets in deze richtlijn afbreuk doen aan de rechten, verplichtingen en verantwoordelijkheden van de lidstaten en personen om bijstand te verlenen aan onderdanen van derde landen, om humanitaire redenen of om te voorzien in hun elementaire menselijke behoeften, overeenkomstig het toepasselijke internationale recht – met inbegrip van het internationaal recht inzake de mensenrechten en, in voorkomend geval, het Verdrag van 1951 betreffende de status van vluchtelingen, zoals gewijzigd bij het Protocol van New York van 1967, het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee, en in overeenstemming met de wettelijke verplichtingen. Deze bijstand kan ook juridisch, taalkundig of sociaal advies of ondersteuning omvatten.**

- (5) Rekening houdend met de ontwikkeling van de activiteiten op het gebied van de hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf in de Unie, alsook met de wettelijke verplichtingen van de Unie en de lidstaten uit hoofde van het internationaal recht, moet de definitie van strafbare feiten in alle lidstaten verder onderling worden aangepast, zodat zij de desbetreffende gedragingen vollediger bestrijkt.
- (6) In overeenstemming met de beginselen van legaliteit en evenredigheid van het strafrecht en om criminele activiteiten aan te pakken die mensenlevens in gevaar brengen en de menselijke waardigheid schenden met het oog op het behalen van winst, moet een nauwkeurige en gedetailleerde definitie worden gegeven van de strafbare feiten om deze criminele gedragingen tegen te gaan. Bijstand bij illegale binnenkomst, illegale doortocht of illegaal verblijf in de Unie moet **ten minste** een strafbaar feit vormen wanneer er een verband bestaat met een daadwerkelijk of toegezegd financieel of materieel voordeel. **Dit doet geen afbreuk aan de wijze waarop de lidstaten in hun nationale wetgeving omgaan met faciliterende gedragingen waarbij een feitelijk of toegezegd financieel of materieel voordeel geen bestanddeel van het strafbaar feit is.**

[...]

- (6a) Deze richtlijn is een instrument voor minimale harmonisatie. Bijgevolg staat het de lidstaten vrij wetgeving vast te stellen of te handhaven die voorziet in een ruimere strafbaarstelling dan die welke bij deze richtlijn is vastgesteld, teneinde de strijd tegen migrantensmokkelaars doeltreffender te maken. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat het opzettelijk bijstaan van een onderdaan van een derde land bij de binnenkomst in, doortocht van of het verblijf op het grondgebied van een lidstaat, in strijd met het toepasselijke Unierecht of de wetgeving van de betrokken lidstaat inzake de binnenkomst, de doortocht en het verblijf van onderdanen van derde landen, ten minste een strafbaar feit vormt wanneer de persoon die de gedraging verricht, direct of indirect een financieel of materieel voordeel of een belofte daarvan vraagt, ontvangt of aanvaardt, of de gedraging verricht om een dergelijk voordeel te verkrijgen. Aangezien deze richtlijn echter een instrument van minimale harmonisatie is, staat het de lidstaten vrij dergelijke gedragingen strafbaar te stellen wanneer geen financieel of ander materieel voordeel is verstrekt.
- (7) Deze richtlijn mag niet in die zin worden opgevat dat enerzijds bijstand aan naaste familieleden en anderzijds humanitaire bijstand of ondersteuning van elementaire menselijke behoeften die aan onderdanen van derde landen wordt verleend overeenkomstig het toepasselijke nationale en internationale rechtskader, strafbaar moeten worden gesteld.

[...]

- (7a) **Onverminderd de nationaalrechtelijke voorschriften inzake illegale binnenkomst op het grondgebied van de betrokken lidstaat, mogen onderdanen van derde landen niet strafrechtelijk aansprakelijk worden gesteld voor het enkele feit dat zij het voorwerp zijn geweest van het strafbaar feit van hulpverlening bij illegale binnenkomst in, illegale doortocht van of illegaal verblijf op het grondgebied van een lidstaat.**
- (8) Het effect van hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf strekt zich uit tot buiten de lidstaat van illegale binnenkomst. Minimumvoorschriften betreffende de definitie van strafbare feiten moeten ook betrekking hebben op gedragingen die plaatsvinden op het grondgebied van om het even welke lidstaat, zodat andere lidstaten dan die waarin de illegale binnenkomst plaatsvond, tegen dergelijke strafbare feiten kunnen optreden, op voorwaarde dat de betrokken lidstaten hun rechtsmacht ten aanzien van deze strafbare feiten vestigen.
- (9) Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen het strafbaar feit van hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf in de Unie en de gekwalificeerde strafbare feiten die personen en de samenleving meer schade berokkenen. De strafmaat moet een weerspiegeling zijn van de grotere maatschappelijke bezorgdheid over ernstiger en schadelijker gedrag, en daarom moeten gekwalificeerde strafbare feiten worden bestraft met zwaardere strafrechtelijke sancties.
- (10) De lidstaten moeten deze richtlijn toepassen in overeenstemming met en met volledige inachtneming van het Verdrag van 1951 betreffende de status van vluchtelingen, zoals gewijzigd bij het Protocol van New York van 1967, de verplichtingen met betrekking tot de toegang tot internationale bescherming, met name het beginsel van non-refoulement, en de grondrechten.
- (11) De sancties voor de strafbare feiten moeten doeltreffend, afschrikkend en evenredig zijn. Daartoe moeten minimumniveaus voor de maximumgevangenisstraf voor natuurlijke personen worden vastgesteld. Accessoire maatregelen zijn vaak doeltreffend en moeten daarom ook in strafprocedures beschikbaar zijn.

[...] ⁶ [...]

- (11a) De in deze richtlijn vastgelegde maximumgevangenisstraf voor door natuurlijke personen gepleegde strafbare feiten moet ten minste worden toegepast op de ernstigste vormen van die strafbare feiten. Het strafrecht van alle lidstaten bevat bepalingen inzake moord/doodslag, gekwalificeerde geweldpleging, alsook geweld tegen rechtshandhavingsinstanties, of andere strafbare feiten waarbij het gebruik van ernstig geweld deel uitmaakt van het misdrijf, hetzij opzettelijk, hetzij uit grove nalatigheid. Bij de omzetting van de bepalingen van deze richtlijn die betrekking hebben op strafbare feiten die de dood van een persoon veroorzaken, hetzij opzettelijk hetzij door grove nalatigheid, moeten de lidstaten een beroep kunnen doen op die algemene bepalingen, met inbegrip van bepalingen inzake verzwarende omstandigheden.**

⁶ [...]

(11b) Wanneer deze richtlijn bepaalt dat een onrechtmatige gedraging enkel een strafbaar feit vormt wanneer ze opzettelijk wordt verricht en, door het leven van een onderdaan van een derde land ernstig in gevaar te brengen, de dood van deze persoon veroorzaakt, moet het begrip “opzet” worden uitgelegd in overeenstemming met het nationale recht, rekening houdend met de desbetreffende jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Deze richtlijn mag niet in die zin worden opgevat dat ze risicoaansprakelijkheid voorschrijft voor alle gevolgen die voortvloeien uit de activiteiten die in deze richtlijn als strafbare feiten worden aangemerkt.

(12) [...]

- (13) Wanneer het nationale recht daarin voorziet, moeten rechtspersonen strafrechtelijk aansprakelijk worden gesteld voor hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf in de Unie. Lidstaten waarvan het nationale recht niet voorziet in de strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen, moeten ervoor zorgen dat hun administratieve sanctieregelingen voorzien in doeltreffende, afschrikkende en evenredige soorten en niveaus van sancties, zoals vastgelegd in deze richtlijn, teneinde de doelstellingen ervan te verwezenlijken. Deze sancties moeten vergezeld gaan van accessoire maatregelen. [...] **Er moet rekening worden gehouden met de ernst van de gedraging en met de individuele, financiële en andere omstandigheden van de betrokken rechtspersonen om ervoor te zorgen dat de opgelegde sanctie doeltreffend, afschrikkend en evenredig is. De lidstaten moeten de maximale geldboeten kunnen vaststellen, ofwel als een percentage van de totale wereldwijde omzet van de betrokken rechtspersoon, ofwel als vaste bedragen. Bij de omzetting van deze richtlijn moeten de lidstaten beslissen welke van die twee opties zij zullen gebruiken.**
- (13aa) **Aangezien deze richtlijn echter voortbouwt op het Schengenacquis, moet rekening worden gehouden met de specifieke situatie van de lidstaten waarop andere strafrechtelijke instrumenten van de EU niet van toepassing zijn en die, overeenkomstig hun nationale recht, het bedrag van strafrechtelijke of niet-strafrechtelijke geldboeten voor rechtspersonen niet vaststellen in verhouding tot de ernst van het door een natuurlijke persoon gepleegde strafbare feit, maar andere criteria toepassen, waaronder een criterium dat is gebaseerd op het ontbreken van organisatorische structuren en waarborgen of andere tekortkomingen in de organisatie van de rechtspersoon. Indien zulks noodzakelijk is om de coherentie van het nationaal straffenstelsel voor rechtspersonen te waarborgen, moeten die lidstaten de mogelijkheid hebben om het maximumbedrag van de geldboeten voor rechtspersonen vast te stellen op een niveau dat verenigbaar is met hun nationale stelsel, op voorwaarde dat de hoogte van de sancties voor rechtspersonen bijgevolg in overeenstemming is met die waarin het nationale recht voorziet voor strafbare feiten van vergelijkbare ernst en dat de sancties doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.**

- (13a)** Indien de lidstaten bij het bepalen van de aan rechtspersonen op te leggen geldboeten ervoor kiezen het criterium van de totale wereldwijde omzet van een rechtspersoon toe te passen, moeten zij beslissen of zij die omzet berekenen op basis van het boekjaar voorafgaand aan het boekjaar waarin het strafbaar feit is gepleegd, of van het boekjaar voorafgaand aan het jaar waarin het besluit tot oplegging van de geldboete is genomen. Voorts moeten de lidstaten overwegen om regels vast te stellen voor gevallen waarin het niet mogelijk is het bedrag van een geldboete te bepalen op basis van de totale wereldwijde omzet van de rechtspersoon in het boekjaar voorafgaand aan het boekjaar waarin het strafbaar feit is gepleegd, of in het boekjaar voorafgaand aan dat waarin het besluit tot oplegging van de geldboete is genomen. In zulke gevallen moeten de lidstaten rekening kunnen houden met andere criteria, zoals de totale wereldwijde omzet in een ander boekjaar. Indien die regels inhouden dat er vaste bedragen voor geldboeten worden vastgesteld, hoeven de maximale bedragen daarvan niet noodzakelijk hetzelfde niveau te bereiken als de bedragen die bij deze richtlijn zijn vastgesteld als minimumvereiste voor de maximale geldboeten die als vaste bedragen worden vastgesteld.
- (13b)** Indien de lidstaten kiezen voor een maximumniveau voor geldboeten die als vaste bedragen worden vastgesteld, moeten die bedragen in het nationale recht worden vastgelegd. De hoogste niveaus van dergelijke boeten moeten gelden voor de ernstigste vormen van in deze richtlijn gedefinieerde strafbare feiten die worden gepleegd door financieel draagkrachtige rechtspersonen. De lidstaten moeten de methode voor de berekening van die hoogste boeteniveaus kunnen vaststellen, met inbegrip van specifieke voorwaarden daarvoor. De lidstaten wordt verzocht de als vaste bedragen vastgestelde geldboeten op gezette tijden te evalueren in het licht van de inflatiepercentages en andere schommelingen van de monetaire waarde, in overeenstemming met de in hun nationale recht vastgelegde procedures. De lidstaten die niet de euro als munteenheid hebben, moeten in hun eigen munteenheid maximumniveaus voor geldboeten vaststellen waarvan de hoogte overeenkomt met die van de in deze richtlijn vastgelegde bedragen in euro's op de datum van haar inwerkingtreding. Die lidstaten wordt verzocht de niveaus voor geldboeten ook op gezette tijden te evalueren in het licht van de ontwikkeling van de wisselkoers.

- (13c) **De vaststelling van het maximumniveau voor geldboeten doet geen afbreuk aan de discretionaire bevoegdheid die rechters of rechterlijke instanties in strafprocedures hebben om in individuele gevallen passende sancties op te leggen. Aangezien in deze richtlijn geen minimale geldboeten worden vastgelegd, moeten de rechters of rechterlijke instanties in elk geval passende sancties opleggen die zijn afgestemd op de individuele, financiële en andere omstandigheden van de betrokken rechtspersoon en de ernst van de gedraging.**
- (14) **Het begrip verzwarende omstandigheden moet worden opgevat als ofwel feiten die de rechter in staat stellen een hogere straf uit te spreken voor hetzelfde strafbaar feit dan de straf die gewoonlijk zonder deze feiten wordt uitgesproken, ofwel als de mogelijkheid om meerdere strafbare feiten cumulatief in aanmerking te nemen om de strafmaat te verhogen. [...]** De lidstaten mogen niet worden verplicht te voorzien in specifieke verzwarende omstandigheden wanneer het nationale recht reeds voorziet in afzonderlijke strafbare feiten of in een algemene mogelijkheid voor nationale rechters om alle relevante verzwarende omstandigheden te overwegen, en dit strengere straffen tot gevolg kan hebben.
- [...]
- (14a) **Er kan sprake zijn van een situatie van instrumentalisering wanneer een derde land of een vijandelijke niet-statelijke actor het verkeer van onderdanen van derde landen of staatlozen naar de buitengrenzen van de Unie of naar een lidstaat aanmoedigt of faciliteert, waarbij dergelijke acties wijzen op het voornemen van een derde land of een vijandelijke niet-statelijke actor om de Unie of een lidstaat te destabiliseren, en waarbij dergelijke acties essentiële functies van een lidstaat, waaronder de handhaving van de openbare orde of de bescherming van de nationale veiligheid, in gevaar kunnen brengen.**

- (14b) Situaties waarin niet-statelijke actoren betrokken zijn bij georganiseerde criminaliteit, met name smokkel, mogen niet worden beschouwd als instrumentalisering van migranten indien het doel niet is de Unie of een lidstaat te destabiliseren.**
- (14c) Humanitaire bijstand mag niet worden beschouwd als instrumentalisering van migranten indien het doel niet is de Unie of een lidstaat te destabiliseren.**
- (14d) Wat Cyprus betreft, bevat Verordening (EG) nr. 866/2004 van de Raad⁷ specifieke voorschriften die van toepassing zijn op de lijn tussen de gebieden van de Republiek Cyprus waarover de regering van de Republiek Cyprus feitelijk het gezag uitoefent, en de gebieden waarover zij niet feitelijk het gezag uitoefent. Hoewel die lijn geen buitengrens is, moet een situatie waarin een derde land of een vijandelijke niet-statelijke actor het oversteken van die lijn door onderdanen van derde landen of staatlozen aanmoedigt of faciliteert, en waarbij alle andere elementen van instrumentalisering aanwezig zijn, als instrumentalisering worden beschouwd.**

⁷ Verordening (EG) nr. 866/2004 van de Raad van 29 april 2004 inzake een regeling op grond van artikel 2 van Protocol nr. 10 bij de Toetredingsakte (PB L 161 van 30.4.2004, blz. 128).

[...]

- (15) De onderlinge aanpassing en doeltreffendheid van de in de praktijk opgelegde sanctieniveaus moeten ook worden bevorderd met gemeenschappelijke verzachtende omstandigheden die de bijdrage weerspiegelen van natuurlijke of rechtspersonen die een in deze richtlijn bedoeld strafbaar feit hebben gepleegd, door middel van samenwerking met de bevoegde nationale autoriteiten bij het onderzoek of de opsporing van een dergelijk strafbaar feit. **In elk geval moet het aan de rechter of de rechterlijke instantie blijven toekomen om te bepalen of de straf moet worden verlaagd, rekening houdend met alle omstandigheden van het individuele geval.**

- (16) De lidstaten moeten regels vaststellen inzake verjaringstermijnen die nodig zijn om de in deze richtlijn bedoelde strafbare feiten doeltreffend te kunnen bestrijden, onverminderd nationale regels die geen verjaringstermijnen voor onderzoek, vervolging en handhaving bevatten. **Daarnaast staat het de lidstaten uit hoofde van deze richtlijn vrij om, overeenkomstig hun nationale rechtsstelsel, de verjaringstermijnen vast te stellen voor de tenuitvoerlegging van sancties die na een definitieve veroordeling zijn opgelegd, hetzij op basis van de daadwerkelijk opgelegde sanctie, hetzij op basis van de maximumstraf die voor het strafbare feit is vastgesteld. Dienovereenkomstig worden in deze richtlijn voor elk van deze opties passende verjaringstermijnen vastgesteld.** In de regel moet het begin van een verjaringstermijn het tijdstip zijn waarop het strafbaar feit is gepleegd. Aangezien deze richtlijn minimumvoorschriften vaststelt, kunnen de lidstaten echter in hun nationale wetgeving bepalen dat de verjaringstermijn later aanvangt, bijvoorbeeld op het moment waarop het strafbaar feit werd ontdekt, op voorwaarde dat dit tijdstip duidelijk is omschreven in overeenstemming met het nationale recht. Indien het de lidstaten krachtens deze richtlijn is toegestaan kortere verjaringstermijnen vast te stellen, mits de termijn door bepaalde handelingen kan worden gestuit of geschorst, kunnen deze handelingen overeenkomstig het rechtsstelsel van elke lidstaat worden bepaald.
- (17) Om hulp bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf in de Unie tegen te gaan, is het van het grootste belang ervoor te zorgen dat de opbrengsten van het misdrijf en de hulpmiddelen die worden gebruikt om de strafbare feiten te plegen, met inbegrip van bijvoorbeeld boten, motoren en andere bootonderdelen en voertuigen, daadwerkelijk in beslag worden genomen. Daartoe moet ten volle gebruik worden gemaakt van bestaande instrumenten voor de bevrozing en confiscatie van opbrengsten van en hulpmiddelen bij misdrijven, zoals Richtlijn (EU) 2024/1260 van het Europees Parlement en de Raad⁸.

⁸ Richtlijn (EU) 2024/1260 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende ontneming en confiscatie van vermogensbestanddelen (PB L, 2024/1260, 2.5.2024).

- (18) Gezien het grensoverschrijdende karakter van de in deze richtlijn bedoelde strafbare feiten, de mobiliteit van daders van illegale gedragingen en de mogelijkheid van grensoverschrijdend onderzoek, is het noodzakelijk regels vast te stellen voor de vestiging van rechtsmacht door de lidstaten om dergelijke gedragingen doeltreffend tegen te gaan. De illegale doortocht die of het illegaal verblijf dat geheel of gedeeltelijk op het grondgebied van een lidstaat plaatsvindt, moet een andere lidstaat dan de lidstaat van eerste illegale binnenkomst in staat stellen zijn rechtsmacht te vestigen. De ernst en de grensoverschrijdende aard van de in deze richtlijn bedoelde strafbare feiten vereisen dat de rechtsmacht niet alleen kan worden gevestigd ten aanzien van de natuurlijke personen die onderdaan zijn van de betrokken lidstaat. **Om dezelfde redenen is het noodzakelijk dat lidstaten rechtsmacht vestigen voor strafbare feiten die zijn gepleegd aan boord van schepen en luchtvaartuigen die in de lidstaat zijn geregistreerd of die zijn vlag voeren. De lidstaten moeten ook hun rechtsmacht kunnen uitbreiden tot strafbare feiten die buiten hun grondgebied zijn gepleegd [...]** door onderdanen van derde landen die gewoonlijk op **hun** [...] grondgebied verblijven, **en door** rechtspersonen [...], wanneer deze in de betrokken lidstaat zijn gevestigd of ten aanzien van alle zakelijke activiteiten die geheel of gedeeltelijk op het grondgebied van die lidstaat worden verricht. [...] De lidstaten, met inbegrip van de andere lidstaten dan die van eerste illegale binnenkomst, moeten rechtsmacht **kunnen** vestigen met betrekking tot de in deze richtlijn bedoelde strafbare feiten, **wanneer de gedraging buiten hun grondgebied is gepleegd** en [...] **gericht is op de illegale** binnenkomst [...] **of** doortocht [...] van de onderdanen van derde landen die het voorwerp van het strafbaar feit in de betrokken lidstaat waren.
- (19) Wanneer bijstand wordt verleend aan een onderdaan van een derde land om het grondgebied van een lidstaat te bereiken, kunnen de betrokken lidstaten hun rechtsmacht ten aanzien van pogingen ook vestigen, zelfs indien de onderdaan van een derde land hun grondgebied niet binnenkomt. [...]

- (19a) **De lidstaten worden aangemoedigd migrantensmokkel strafbaar te stellen, ongeacht waar het strafbaar feit is gepleegd, en te overwegen rechtsmacht te vestigen ten aanzien van migrantensmokkel buiten hun grondgebied, naast de minimumvoorschriften van deze richtlijn, in overeenstemming met het internationaal recht.**
- (20) Wanneer een strafbaar feit onder de rechtsmacht van meer dan één lidstaat valt, werken deze lidstaten samen om te bepalen welke lidstaat het best in staat is om vervolging in te stellen. Wanneer de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten, na samenwerking of rechtstreeks overleg uit hoofde van Kaderbesluit 2009/948/JBZ van de Raad⁹, besluiten de strafprocedures in één lidstaat te centraliseren door middel van de overdracht van strafprocedures, moet voor een dergelijke overdracht gebruik worden gemaakt van Verordening (EU) **2024/... van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2024 betreffende de overdracht van strafvervolging** [*vastgesteld maar nog niet bekendgemaakt*]¹⁰. Daartoe moet naar behoren rekening worden gehouden met de relevante criteria van artikel 5 van die verordening. De prioriteit en het gewicht van dergelijke criteria moeten worden gebaseerd op de feiten en de gegrondheid van elk afzonderlijk geval.
- (21) Om hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf in de Unie tegen te gaan, moeten zowel strafrechtelijke als preventieve mechanismen worden gebruikt. Het voorkomen van de in deze richtlijn bedoelde strafbare feiten moet de behoefte aan strafrechtelijke respons beperken en moet bredere voordelen bieden inzake criminaliteitsbestrijding. **Preventie** [...] moet gericht zijn op bewustmaking van het publiek en **passende maatregelen, zoals** voorlichtingscampagnes, onderzoeks- en onderwijsprogramma's, omvatten, **met inachtneming van de nationale bevoegdheden en het nationale recht**. Deze moeten worden uitgevoerd in samenwerking met andere lidstaten, ter zake bevoegde agentschappen van de Unie en derde landen.

⁹ Kaderbesluit 2009/948/JBZ van de Raad van 30 november 2009 over het voorkomen en beslechten van geschillen over de uitoefening van rechtsmacht bij strafprocedures (PB L 328 van 15.12.2009, blz. 42, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2009/948/oj).

¹⁰ De tekst is op 5 november 2024 vastgesteld en op 27 november 2024 ondertekend. De bekendmaking – met het nummer van de verordening – zal waarschijnlijk ergens in december plaatsvinden.

- (22) Het gebrek aan middelen en handhavingsbevoegdheden voor nationale autoriteiten die de in deze richtlijn bedoelde strafbare feiten opsporen, onderzoeken, vervolgen of berechten, vormt een belemmering voor de doeltreffende preventie en bestrafing daarvan. Met name kan een tekort aan middelen de autoriteiten beletten actie te ondernemen of hun handhavingsmaatregelen beperken, waardoor overtreders aan hun aansprakelijkheid kunnen ontsnappen of een straf kunnen krijgen die niet overeenstemt met de ernst van het strafbaar feit. Daarom moeten minimumcriteria inzake middelen en handhavingsbevoegdheden worden vastgesteld.
- (23) De effectieve werking van de handhavingsketen hangt af van een reeks gespecialiseerde vaardigheden. De complexiteit van de uitdagingen in verband met hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf in de Unie, en de aard van dergelijke strafbare feiten vereisen een multidisciplinaire aanpak, een hoog niveau van juridische kennis, technische deskundigheid en financiële steun, alsmede een hoog niveau van opleiding en specialisatie bij alle relevante bevoegde autoriteiten. De lidstaten moeten voorzien in een passende opleiding voor degenen die strafbare feiten in verband met hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf in de Unie opsporen, onderzoeken, vervolgen of berechten.
- (24) Met het oog op een succesvolle handhaving moeten de lidstaten **de bevoegde autoriteiten** doeltreffende onderzoeksmiddelen voor de in deze richtlijn bedoelde strafbare feiten ter beschikking stellen, zoals die welke **krachtens** [...] hun nationale recht beschikbaar zijn voor de bestrijding van georganiseerde criminaliteit of andere ernstige **strafbare feiten** [...]. **Deze middelen kunnen bestaan uit** [...] het onderscheppen van communicatie, geheime observatie, met inbegrip van elektronische surveillance, monitoring van bankrekeningen en andere financiële onderzoeksmiddelen. **Die** [...] middelen moeten worden **gebruikt** [...] in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel en met volledige inachtneming van het Handvest [...]. Overeenkomstig het nationale recht moeten de aard en de ernst van de onderzochte strafbare feiten het gebruik van deze onderzoeksmiddelen rechtvaardigen. Het recht op bescherming van persoonsgegevens moet worden geëerbiedigd.

- (25) [...] ¹¹[...]
- (26) Om hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf in de Unie doeltreffend aan te pakken, is het noodzakelijk dat de bevoegde autoriteiten in de lidstaten nauwkeurige [...] gegevens verzamelen over de omvang en de tendenzen van de in deze richtlijn bedoelde strafbare feiten [...]. De lidstaten moeten **ten minste** relevante **bestaande** statistische gegevens **die op centraal niveau beschikbaar zijn** over dergelijke strafbare feiten verzamelen en aan de Commissie rapporteren. De Commissie moet de resultaten regelmatig beoordelen en publiceren op basis van de door de lidstaten verstrekte gegevens. De lidstaten moeten ook regelmatig **bestaande** statistische gegevens en informatie over de toepassing van deze richtlijn verzamelen en verspreiden om het toezicht op de uitvoering ervan mogelijk te maken. De statistische gegevens en informatie [...] moeten op basis van gemeenschappelijke minimumnormen worden verzameld.
- (27) Aangezien de doelstelling van deze richtlijn, namelijk de vaststelling van minimumvoorschriften ter voorkoming en bestrijding van hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf in de Unie, onvoldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt en derhalve wegens de omvang en de gevolgen van het optreden beter op het niveau van de Unie kan worden verwezenlijkt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel, gaat deze richtlijn niet verder dan wat nodig is om deze doelstelling te verwezenlijken.

¹¹ [...]

- (28) Deze richtlijn eerbiedigt de grondrechten en neemt de beginselen in acht die zijn erkend in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, met name het respect voor en de bescherming van de menselijke waardigheid, het recht op menselijke integriteit, het verbod op foltering en onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen, het recht op vrijheid en veiligheid, de rechten van het kind, de vrijheid van vereniging, het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en op een onpartijdig gerecht, het legaliteitsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel inzake strafbare feiten en straffen, en het beginsel ne bis in idem.
- (29) Deze richtlijn heeft tot doel de bepalingen van Richtlijn 2002/90/EG en Kaderbesluit 2002/946/JBZ te wijzigen en uit te breiden. Aangezien de aan te brengen wijzigingen wat betreft hun inhoud aanzienlijk zijn, dienen Richtlijn 2002/90/EG en Kaderbesluit 2002/946/JBZ ter wille van de duidelijkheid integraal te worden vervangen voor de door deze richtlijn gebonden lidstaten.
- (30) Deze richtlijn laat de toepassing van Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad¹² en het Terugtrekkingsakkoord EU-VK¹³ onverlet.
- (31) Ierland neemt aan deze richtlijn deel overeenkomstig artikel 5, lid 1, van Protocol nr. 19 betreffende het Schengenacquis dat is opgenomen in het kader van de Europese Unie, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en overeenkomstig artikel 6, lid 2, van Besluit 2002/192/EG van de Raad¹⁴.

¹² Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1612/68 en tot intrekking van de Richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG (PB L 158 van 30.4.2004, blz. 77, <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/38/oj>).

¹³ Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (2019/C 384 I/01) (PB C 384 I van 12.11.2019, blz. 1, ELI: [http://data.europa.eu/eli/treaty/withd_2019\(3\)/oj](http://data.europa.eu/eli/treaty/withd_2019(3)/oj)).

¹⁴ Besluit 2002/192/EG van de Raad van 28 februari 2002 betreffende het verzoek van Ierland deel te mogen nemen aan bepalingen van het Schengenacquis (PB L 64 van 7.3.2002, blz. 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj>).

- (32) Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van [...] Protocol **nr. 22** betreffende de positie van Denemarken, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, neemt Denemarken niet deel aan de vaststelling van deze richtlijn; deze is bijgevolg niet bindend voor, noch van toepassing op deze lidstaat. Aangezien deze richtlijn voortbouwt op het Schengenacquis, **beslist** [...] Denemarken overeenkomstig artikel 4 van het bovengenoemde protocol binnen een termijn van zes maanden nadat de Raad heeft beslist over deze richtlijn of het deze in zijn interne recht zal omzetten.
- (33) Wat IJsland en Noorwegen betreft, vormt deze richtlijn een ontwikkeling van de bepalingen van het Schengenacquis in de zin van de Overeenkomst tussen de Raad van de Europese Unie en de Republiek IJsland en het Koninkrijk Noorwegen inzake de wijze waarop IJsland en Noorwegen worden betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis¹⁵ die vallen onder de gebieden bedoeld in artikel 1, punt E [...], van Besluit 1999/437/EG van de Raad¹⁶.

¹⁵ PB L 176 van 10.7.1999, blz. 36, ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439(1)/oj).

¹⁶ Besluit 1999/437/EG van de Raad van 17 mei 1999 inzake bepaalde toepassingsbepalingen van de door de Raad van de Europese Unie, de Republiek IJsland en het Koninkrijk Noorwegen gesloten overeenkomst inzake de wijze waarop deze twee staten worden betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis (PB L 176 van 10.7.1999, blz. 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

- (34) Wat Zwitserland betreft, vormt deze richtlijn een ontwikkeling van de bepalingen van het Schengenacquis, in de zin van de Overeenkomst tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de wijze waarop Zwitserland wordt betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis¹⁷ die vallen onder de gebieden bedoeld in artikel 1, punt E [...], van Besluit 1999/437/EG, in samenhang met artikel 3 van Besluit 2008/146/EG van de Raad¹⁸.
- (35) Wat Liechtenstein betreft, vormt deze richtlijn een ontwikkeling van de bepalingen van het Schengenacquis, in de zin van het Protocol tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap, de Zwitserse Bondsstaat en het Vorstendom Liechtenstein betreffende de toetreding van het Vorstendom Liechtenstein tot de Overeenkomst tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de wijze waarop Zwitserland wordt betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis¹⁹ die vallen onder de gebieden bedoeld in artikel 1, punt E [...], van Besluit 1999/437/EG, in samenhang met artikel 3 van Besluit 2011/350/EU van de Raad²⁰.

¹⁷ PB L 53 van 27.2.2008, blz. 52.

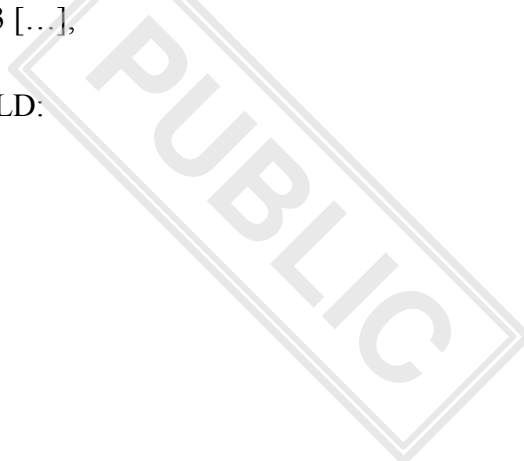
¹⁸ Besluit 2011/350/EU van de Raad van 7 maart 2011 betreffende de sluiting namens de Europese Unie van het Protocol tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap, de Zwitserse Bondsstaat en het Vorstendom Liechtenstein betreffende de toetreding van het Vorstendom Liechtenstein tot de Overeenkomst tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de wijze waarop Zwitserland wordt betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis betreffende de afschaffing van controles aan de binnengrenzen en het verkeer van personen (PB L 160 van 18.6.2011, blz. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

¹⁹ PB L 160 van 18.6.2011, blz. 21.

²⁰ Besluit 2011/350/EU van de Raad van 7 maart 2011 betreffende de sluiting namens de Europese Unie van het Protocol tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap, de Zwitserse Bondsstaat en het Vorstendom Liechtenstein betreffende de toetreding van het Vorstendom Liechtenstein tot de Overeenkomst tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de wijze waarop Zwitserland wordt betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis betreffende de afschaffing van controles aan de binnengrenzen en het verkeer van personen (PB L 160 van 18.6.2011, blz. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

- (36) Wat Cyprus [...] betreft, vormt deze richtlijn een rechtshandeling die op het Schengenacquis voortbouwt, of anderszins daaraan is gerelateerd in de zin van [...] artikel 3, lid 1, van de Toetredingsakte van 2003 [...],

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Onderwerp

Deze richtlijn stelt minimumvoorschriften vast voor de definitie van strafbare feiten en sancties op het gebied van hulpverlening bij illegale binnenkomst in, illegale doortocht **van** en illegaal verblijf van onderdanen van derde landen **op het grondgebied van een lidstaat**, alsmede maatregelen ter voorkoming en bestrijding van het plegen van dergelijke strafbare feiten.

Artikel 2

Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

1. “onderdaan van een derde land”: eenieder die geen burger van de Unie is in de zin van artikel 20, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en die geen persoon is die onder het Unierecht inzake vrij verkeer valt, zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 5, van Verordening (EU) 2016/399 van het Europees Parlement en de Raad;
2. “niet-begeleide minderjarige”: een onderdaan van een derde land, jonger dan 18 jaar, die zonder begeleiding van een krachtens de wet of de gangbare praktijk van de betrokken lidstaat voor hem verantwoordelijke volwassene op het grondgebied van een lidstaat aankomt, zolang hij/zij niet daadwerkelijk onder de hoede van een dergelijke persoon staat; onder dit begrip valt ook een minderjarige die zonder begeleiding wordt achtergelaten nadat hij/zij op het grondgebied van een lidstaat is aangekomen;
3. “rechtspersoon”: iedere juridische entiteit die deze hoedanigheid krachtens het toepasselijke nationale recht bezit, met uitzondering van staten of overheidslichamen in de uitoefening van het overheidsgezag en van publiekrechtelijke internationale organisaties.

Artikel 3

Strafbare feiten

[...] De lidstaten zorgen ervoor dat het opzettelijk bijstaan van een onderdaan van een derde land bij binnenkomst in, doortocht van of verblijf op het grondgebied van een lidstaat in strijd met het toepasselijke Unierecht of de wetgeving van de betrokken lidstaat inzake binnenkomst, doortocht en verblijf van onderdanen van derde landen een strafbaar feit vormt wanneer [...] de persoon die de gedraging verricht, direct of indirect een financieel of materieel voordeel of een belofte daarvan vraagt, ontvangt of aanvaardt, of de gedraging verricht om een dergelijk voordeel te verkrijgen [...]

[...]

[...]

Artikel 4

Gekwalificeerde strafbare feiten

(geschrapt)

Artikel 5

Uitlokking, medeplichtigheid en poging

De lidstaten zorgen ervoor dat uitlokking van, medeplichtigheid aan en poging [...] tot het plegen van een van de in artikel 3 [...] bedoelde strafbare feiten strafbaar worden gesteld.

Artikel 6

Sancties voor natuurlijke personen

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de in de artikelen 3[...] en 5 bedoelde strafbare feiten kunnen worden bestraft met doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties.
2. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de in artikel[...] 3[...] bedoelde strafbare feiten kunnen worden bestraft met een maximumgevangenisstraf van ten minste **drie** jaar.
3. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de in [...] artikel **3** bedoelde strafbare feiten kunnen worden bestraft met een maximumgevangenisstraf van ten minste [...] **acht** jaar **wanneer:**
 - a) **dat strafbaar feit werd gepleegd in het kader van een criminele organisatie in de zin van Kaderbesluit 2008/841/JBZ van de Raad;**
 - b) **dat strafbaar feit het leven van de onderdanen van derde landen die het voorwerp van het strafbaar feit waren ernstig in gevaar heeft gebracht;**
 - c) **dat strafbaar feit is gepleegd door middel van ernstig geweld tegen de onderdanen van derde landen die het voorwerp van het strafbaar feit waren;**
 - d) **de onderdaan van een derde land die het voorwerp van het strafbaar feit was, bijzonder kwetsbaar was, bijvoorbeeld een niet-begeleide minderjarige.**

Het is aan de lidstaten om te beslissen of deze bepaling ook van toepassing is in situaties waarin een onderdaan van een derde land opzettelijk wordt bijgestaan bij het verblijf op het grondgebied van een lidstaat.

4. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de in [...] artikel **3**[...] bedoelde strafbare feiten kunnen worden bestraft met een maximumgevangenisstraf van ten minste [...] **tien jaar wanneer het strafbaar feit het leven van een onderdaan van een derde land die het voorwerp van het strafbaar feit was ernstig in gevaar heeft gebracht.**
5. Naast de overeenkomstig de leden 1 tot en met 4 opgelegde strafrechtelijke sancties nemen de lidstaten de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat aan natuurlijke personen **die** [...] [...] de in de artikelen 3[...] en **5** bedoelde strafbare feiten hebben **gepleegd, accessoire** strafrechtelijke of niet-strafrechtelijke sancties of maatregelen kunnen worden opgelegd door een bevoegde autoriteit, [...] **die het volgende kunnen inhouden:**
- a) geldboeten;
 - a) intrekking van vergunningen of toestemmingen voor het uitoefenen van activiteiten **die** hebben geleid tot het betreffende strafbaar feit, of een verbod om rechtstreeks of via een tussenpersoon de beroepsactiviteit uit te oefenen in het kader waarvan het strafbaar feit is gepleegd;
 - b) [...]
 - c) een verbod op toegang tot en verblijf op het grondgebied van de lidstaten [...];
 - d) uitsluiting van toegang tot overheidsfinanciering, waaronder aanbestedingsprocedures, subsidies en concessies.
 - e) *(verplaatst naar -a)*
- [...]

Artikel 7

Aansprakelijkheid van rechtspersonen

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een rechtspersoon aansprakelijk kan worden gesteld voor de in de artikelen 3[...] en 5 bedoelde strafbare feiten, gepleegd ten voordele van die rechtspersoon door een persoon die individueel of als deel van een orgaan van de betrokken rechtspersoon optreedt en bij de rechtspersoon een leidende positie heeft, op grond van:
 - a) de bevoegdheid om de rechtspersoon te vertegenwoordigen;
 - b) de bevoegdheid om namens de rechtspersoon beslissingen te nemen;
 - c) de bevoegdheid om binnen de rechtspersoon toezicht uit te oefenen.
2. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een rechtspersoon aansprakelijk kan worden gehouden wanneer als gevolg van gebrekkig toezicht of gebrekkige controle door een in lid 1 bedoelde persoon een van de in de artikelen 3[...] en 5 genoemde strafbare feiten kon worden gepleegd, ten voordele van die rechtspersoon door een persoon die onder diens gezag staat.
3. De aansprakelijkheid van een rechtspersoon krachtens de leden 1 en 2 **van dit artikel sluit** [...] strafvervolgning niet **uit** van natuurlijke personen **die** een in de artikelen 3[...] en 5 bedoeld strafbaar feit **plegen, uitlokken** of daaraan medeplichtig zijn.

Artikel 8

Sancties [...] voor rechtspersonen

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een rechtspersoon die overeenkomstig artikel 7, **lid 1 of lid 2**, aansprakelijk is gesteld, kan worden **bestraft met doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke of niet-strafrechtelijke sancties [...] of maatregelen**.
2. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat **sancties [...]** of maatregelen ten aanzien van rechtspersonen die overeenkomstig artikel 7, **lid 1 of lid 2**, aansprakelijk zijn **gesteld** voor de in artikel 3 [...] en 5 bedoelde strafbare feiten, **strafrechtelijke of niet-strafrechtelijke geldboeten omvatten, en zij kunnen ook andere strafrechtelijke of niet-strafrechtelijke sancties [...] of maatregelen omvatten, bijvoorbeeld [...]**:
 - a) [...]
 - b) uitsluiting van door de overheid verleende voordelen[...] **of** steun [...];
 - c) [...] uitsluiting van toegang tot overheidsfinanciering, waaronder aanbestedingsprocedures, subsidies, [...] concessies **en vergunningen**;
 - d) een tijdelijk of permanent verbod op het uitoefenen van **commerciële** [...] activiteiten;
 - e) plaatsing onder toezicht van de rechter;
 - f) gerechtelijke ontbinding;
 - g) [...] sluiting van vestigingen [...] die zijn gebruikt voor het plegen van het [...] strafbare feit;

- h) intrekking van vergunningen en toestemmingen voor het uitoefenen van activiteiten **die** [...] tot [...] het **betreffende** strafbaar feit hebben geleid;

[...]

3. **De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat ten minste voor rechtspersonen die overeenkomstig artikel 7, lid 1, aansprakelijk zijn gesteld, de strafbare feiten die vallen onder artikel 3 en artikel 6, leden 3 en 4, bestraft worden met strafrechtelijke of niet-strafrechtelijke geldboeten, [...] waarvan het bedrag evenredig is aan de ernst [...] van de gedraging en de individuele, financiële en andere omstandigheden van de betrokken rechtspersoon. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de maximumhoogte van deze boeten niet lager is dan:**

- a) voor strafbare feiten die vallen onder [...] artikel 3[...]:**

- i) 3 % van de totale wereldwijde omzet van de rechtspersoon, hetzij in het boekjaar voorafgaand aan **dat** [...] waarin het strafbaar feit is gepleegd, hetzij in het boekjaar voorafgaand aan **dat** waarin het [...] besluit tot oplegging van de geldboete is genomen, [...] of**
- ii) een bedrag dat overeenkomt met 24 000 000 EUR.**

- b) voor strafbare feiten die vallen onder [...] artikel [...] 6, leden 3 en 4:**

- i) 5 % van de totale wereldwijde omzet van de rechtspersoon, hetzij in het boekjaar voorafgaand aan dat waarin het strafbaar feit is gepleegd, hetzij in het boekjaar voorafgaand aan dat waarin het [...] besluit tot oplegging van de geldboete is genomen, [...] of**
- ii) een bedrag dat overeenkomt met 40 000 000 EUR.**

[...]

4. [...] De lidstaten kunnen [...] regels [...] **vaststellen voor** gevallen waarin het niet mogelijk is het bedrag van de geldboete te bepalen op basis van de totale wereldwijde omzet van de rechtspersoon in het boekjaar voorafgaand aan **dat** [...] waarin het [...] strafbaar feit is gepleegd, of in het boekjaar voorafgaand aan **dat waarin** het [...] besluit tot oplegging van de geldboete is genomen.
5. **Indien zulks noodzakelijk is om de coherentie van het nationaal straffenstelsel voor rechtspersonen te waarborgen, kan het maximumbedrag van de geldboeten voor rechtspersonen die op grond van artikel 7, lid 1, aansprakelijk worden gesteld voor de strafbare feiten die onder artikel 3, en artikel 6, leden 3 en 4, vallen, verschillen van dat van artikel 8, lid 3, op voorwaarde dat de hoogte van de sancties bijgevolg in overeenstemming is met die waarin het nationale recht voorziet voor strafbare feiten gepleegd door rechtspersonen van vergelijkbare ernst en dat de sancties doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.**

Onverminderd artikel 8, lid 2, omvatten dergelijke straffenstelsels ook de volgende mogelijkheden:

- a) **het opleggen van geldelijke sancties waarbij rekening wordt gehouden met lacunes of tekortkomingen in de structuur en organisatie van de rechtspersoon die strafbare feiten mogelijk hebben gemaakt;**
- b) **vorderingen tot schadevergoeding, en**
- c) **inbeslagname.**

Artikel 9

Verzwarende omstandigheden

Voor zover de volgende omstandigheden geen deel uitmaken van de bestanddelen van de in artikel 3 bedoelde strafbare feiten, nemen de lidstaten de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat met betrekking tot de in de artikelen 3 [...] en 5 bedoelde strafbare feiten een of meer van de volgende omstandigheden [...], overeenkomstig het nationale recht, als een verzwarende omstandigheid [...] kan worden beschouwd:

- a) het strafbaar feit is gepleegd door een overheidsfunctionaris bij de uitvoering van zijn taken;
- b) [...]
- c) de dader is eerder [...] **definitief veroordeeld** voor [...] soortgelijke strafbare feiten [...] **als de in artikel 3 [...] of artikel 5 bedoelde strafbare feiten**;
- d) het strafbaar feit heeft de [...] instrumentalisering van onderdanen van derde landen die het voorwerp van het strafbaar feit waren, met zich meegebracht of heeft daartoe geleid;
- e) het ontnemen van de identiteits- of reisdocumenten van de onderdanen van derde landen die het voorwerp van het strafbaar feit waren;
- f) [...]
- g) **het strafbaar feit is gepleegd met een wrede, onmenselijke of vernederende behandeling van een onderdaan van een derde land die het voorwerp van het strafbaar feit was.**

Artikel 10

Verzachtende omstandigheden

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat met betrekking tot de **desbetreffende** in de artikelen 3 [...] en 5 bedoelde strafbare feiten **een of meer van de volgende omstandigheden, overeenkomstig het nationale recht**, [...] als een verzachtende omstandigheid kan [...] worden beschouwd:

- a) **de dader verstrekt de bevoegde autoriteiten informatie die hen helpt** andere daders te identificeren of voor de rechter te brengen; [...]
- b) **de dader verstrekt de bevoegde autoriteiten informatie om hen te helpen** bewijs te vergaren.

Artikel 11

Verjaringstermijnen [...]

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen **om** [...] onderzoek, vervolging, een proces en [...] **berechting** van de in de artikelen 3, [...] en 5 bedoelde strafbare feiten **mogelijk te maken** gedurende een voldoende lange tijd nadat deze zijn gepleegd, zodat die strafbare feiten effectief kunnen worden aangepakt.

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om te voorzien in een zodanige verjaringstermijn dat de handhaving van sancties die werden opgelegd na een definitieve veroordeling voor in de artikel 3 bedoelde strafbare feiten, nog een voldoende lange tijd na die veroordeling mogelijk is.

[...]

2. De in lid 1, eerste alinea[...], bedoelde verjaringstermijn wordt als volgt vastgelegd:

- a) ten minste drie jaar na het plegen van een strafbaar feit waarvoor een maximumgevangenisstraf van ten minste drie jaar kan worden opgelegd;
- b) ten minste acht jaar na het plegen van een strafbaar feit waarvoor een maximumgevangenisstraf van ten minste acht jaar kan worden opgelegd;
- c) ten minste tien jaar na het plegen van een strafbaar feit waarvoor een maximumgevangenisstraf van ten minste tien jaar kan worden opgelegd.

[...]

3. De in lid 1, tweede alinea, bedoelde verjaringstermijn wordt als volgt vastgelegd:

- a) ten minste drie jaar na de datum van de definitieve veroordeling in de volgende gevallen:
 - i) een gevangenisstraf tot één jaar, dan wel
 - ii) een gevangenisstraf voor een strafbaar feit waarvoor een maximumgevangenisstraf van ten minste drie jaar kan worden opgelegd, en
- b) i) ten minste vijf jaar na de datum van de definitieve veroordeling [...] in geval van een gevangenisstraf van meer dan één jaar, dan wel
ii) ten minste acht jaar na de datum van de definitieve veroordeling in geval van een gevangenisstraf voor een strafbaar feit waarvoor een maximumgevangenisstraf van ten minste acht jaar kan worden opgelegd, [...]
en

[...]

c)[...] ten minste tien jaar na de datum van de definitieve veroordeling in de volgende gevallen:

- i) een gevangenisstraf van meer dan vijf jaar, dan wel
- ii) een gevangenisstraf voor een strafbaar feit waarvoor een maximumgevangenisstraf van ten minste tien jaar kan worden opgelegd.

4. In afwijking van lid 2, punten b) en c), [...] lid 3, punt b), onder ii) en punt c), kunnen de lidstaten een kortere verjaringstermijn vaststellen, **die echter niet korter mag zijn dan vijf jaar**, mits die termijn door bepaalde handelingen kan worden gestuit of geschorst. [...]

Artikel 12

Rechtsmacht

1. Elke lidstaat **neemt de nodige maatregelen om** zijn rechtsmacht te vestigen ten aanzien van **de** in de artikelen 3 [...] en 5 bedoelde strafbare feiten, indien [...]:
 - a) **het strafbaar feit** [...] geheel of gedeeltelijk op het grondgebied van die lidstaat is gepleegd;
 - b) **de dader** onderdaan van die lidstaat is [...] [...]

[...]

[...]c) **het strafbaar feit is [...]** gepleegd aan boord [...] van een vaartuig of een vliegtuig dat in **de betreffende lidstaten [...]** is geregistreerd of er de vlag van voert;

[...]

2. **Een lidstaat stelt de Commissie in kennis van zijn besluit om zijn rechtsmacht uit te breiden naar een of meerdere van de in de artikelen 3 en 5 bedoelde strafbare feiten die buiten zijn grondgebied zijn gepleegd, indien:**

- a) **de dader gewoonlijk op het grondgebied van de lidstaat verblijft;**
- b) **het strafbaar feit is gepleegd ten behoeve van een rechtspersoon**
 - i) **die op het grondgebied van de lidstaat gevestigd is;**
 - ii) **voor alle geheel of gedeeltelijk op [...] het grondgebied van de lidstaat verrichte zakelijke transacties;**
- c) **de gedraging gericht is op de illegale binnenkomst of illegale doortocht van onderdanen van derde landen, die het voorwerp van het strafbaar feit waren, op het grondgebied van die lidstaat.**

3.[...]

4. [...] **In het in lid 1, punt b), bedoelde geval en in het geval dat een lidstaat heeft besloten de rechtsmacht overeenkomstig lid 2 uit te breiden, neemt elke lidstaat, [...] ter vervolging van de in de artikelen 3,[...] en 5 bedoelde strafbare feiten die buiten het grondgebied van een lidstaat zijn gepleegd, [...] de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de uitoefening van zijn rechtsmacht niet onderworpen is aan de [...]voorwaarde[...] dat de vervolging alleen kan worden ingesteld na een aanklacht door de staat van de plaats waar het strafbaar feit is gepleegd.**

[...]

5. [...] Wanneer een in de artikelen 3, [...] en 5 bedoeld strafbaar feit onder de rechtsmacht van meer dan één lidstaat valt, werken **die** [...] lidstaten samen om te bepalen welke lidstaat **de** strafprocedure moet voeren. In voorkomend geval wordt de zaak overeenkomstig artikel 12, **lid 2**, van Kaderbesluit 2009/948/JBZ²¹ naar Eurojust verwezen.

Artikel 13

Preventie

1. De lidstaten nemen passende **maatregelen** [...], zoals voorlichtings- en bewustmakingscampagnes en onderzoeks- en onderwijsprogramma's, **in voorkomend geval met specifieke aandacht voor de onlinedimensie en met inachtneming van de nationale bevoegdheid en het nationale recht**, die tot doel hebben het publiek bewuster te maken en het plegen van de in de artikelen 3,[...] en 5 bedoelde strafbare feiten terug te dringen.

²¹ Kaderbesluit 2009/948/JBZ van de Raad van 30 november 2009 over het voorkomen en beslechten van geschillen over de uitoefening van rechtsmacht bij strafprocedures (PB L 328 van 15.12.2009, blz. 42).

2. In voorkomend geval nemen de lidstaten de nodige maatregelen om de in lid 1 bedoelde activiteiten uit te voeren in samenwerking met andere lidstaten, relevante agentschappen van de Unie, [...] derde landen **en relevante maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden, zoals de particuliere sector.**

Artikel 14

Middelen

De lidstaten zorgen ervoor dat de nationale autoriteiten [...] **die** [...] de in de artikelen 3, [...] en 5 bedoelde strafbare feiten opsporen, onderzoeken, vervolgen of berechten, over voldoende gekwalificeerd personeel en over voldoende financiële, technische en technologische middelen beschikken om hun taken in verband met de uitvoering van deze richtlijn doeltreffend te kunnen vervullen.

Artikel 15

Opleiding

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om te zorgen voor voldoende middelen en voor **regelmatige en** gespecialiseerde opleiding [...] ten behoeve van de leden van de rechtshandavingsinstanties, [...] en het personeel van de autoriteiten, met inbegrip van gerechtsmedewerkers, bijstands- en ondersteuningsdiensten, grenswachten die belast zijn met strafrechtelijke onderzoeken en procedures betreffende de in de artikelen 3, [...] en 5 bedoelde strafbare feiten.
2. Onverminderd de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht **en de verschillen in de organisatie van de rechterlijke macht in de Unie, moedigen de lidstaten zowel algemene als gespecialiseerde opleidingen voor rechters en openbare aanklagers aan** [...] die betrokken zijn bij strafrechtelijke procedures en onderzoeken met betrekking tot de doelstellingen van deze richtlijn.

Artikel 16

Onderzoeksmiddelen

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat doeltreffende en evenredige onderzoeksmiddelen beschikbaar zijn voor het onderzoeken en/of vervolgen van de in de artikelen 3,[...] en 5 bedoelde strafbare feiten. Waar passend omvatten **die** [...] middelen speciale onderzoeksmiddelen, zoals die welke [...] worden ingezet bij de **bestrijding** [...] van georganiseerde criminaliteit of andere ernstige [...] criminaliteit.

Artikel 17

Gegevensverzameling en statistieken

1. De lidstaten zorgen [...] ervoor dat een systeem wordt opgezet voor het registreren, produceren en verstrekken van geanonimiseerde statistische gegevens [...] over het soort strafbaar feit als bedoeld in de artikelen 3,[...] en 5, teneinde de doeltreffendheid van hun systemen voor de bestrijding van de in deze richtlijn bedoelde strafbare feiten te monitoren.
2. Tot de in lid 1 bedoelde statistische gegevens [...] **behoren ten minste de volgende gegevens die op centraal niveau beschikbaar zijn over:**
 - a) het aantal geregistreerde onderdanen van derde landen die het voorwerp van het strafbaar feit waren, uitgesplitst naar staatsburgerschap, geslacht en leeftijd (kind/volwassene) overeenkomstig het nationale recht en de nationale praktijken;
 - b) [...]

- c) het aantal natuurlijke personen dat wegens de in deze richtlijn bedoelde strafbare feiten is vervolgd [...];
- d) het aantal rechtspersonen dat wegens de in deze richtlijn bedoelde strafbare feiten is vervolgd; [...]
- e) het aantal **beslissingen tot vervolging** [...] (**beslissingen** om wel of niet te vervolgen);
- f) het aantal definitieve rechterlijke uitspraken [...] (namelijk veroordeling, vrijspraak, [...]);
- g) het aantal natuurlijke personen dat wegens de in deze richtlijn bedoelde strafbare feiten is veroordeeld [...];
- h) het aantal natuurlijke personen aan wie sancties zijn opgelegd, uitgesplitst naar soort en hoogte van de sanctie (gevangenisstraf, boeten, andere), geslacht en staatsburgerschap;
- i) het aantal rechtspersonen dat wegens de in deze richtlijn bedoelde strafbare feiten is veroordeeld [...];
- j) het aantal rechtspersonen aan wie een sanctie is opgelegd **na een veroordeling**, uitgesplitst naar [...] soort sanctie (boeten, andere);
- k) [...]

3. De lidstaten **dienen jaarlijks [...] bij de Commissie de in lid 2 bedoelde statistische gegevens voor het voorgaande jaar in een gestandaardiseerd, gemakkelijk toegankelijk en vergelijkbaar formaat in. De lidstaten streven ernaar deze gegevens elk jaar op 30 september in te dienen en doen dit uiterlijk op 31 december. [...]**

Artikel 18

[...]

Verwijzingen naar Richtlijn 2002/90/EG en Kaderbesluit 2002/946/JBZ

Verwijzingen naar Richtlijn 2002/90/EG en Kaderbesluit 2002/946/JBZ gelden als verwijzingen naar deze richtlijn.

[...]

Artikel 19

Omzetting

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk [...] **twee jaar na [...] de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn** [...] aan deze richtlijn te voldoen. Zij **stellen** de Commissie daarvan [...] **onmiddellijk in kennis**.
 2. Wanneer de lidstaten die **bepalingen** [...] vaststellen, **wordt** in de bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan naar deze richtlijn verwezen. **De regels voor de verwijzing worden vastgesteld door** de lidstaten [...].
 3. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste **bepalingen** [...] van intern recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.
-